

Bruselj, 17.10.2018
COM(2018) 699 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**Izvajanje zavez politike EU na področju prehranske in hranilne varnosti:
Tretje dvoletno poročilo**

{SWD(2018) 440 final}

1. UVOD

To je tretje poročilo, v katerem je predstavljen doseženi napredek EU in njenih držav članic pri izvajanju njihove skupne politike o prehranski varnosti¹. Priložen mu je delovni dokument služb Komisije, ki vsebuje dodatne informacije o analizah in študijah primerov. V poročilu je z različnimi primeri prikazano, kako so EU in njene države članice dodatno okrepile svojo podporo ter se odzvale na priporočila in sklepe Sveta iz leta 2016.

2. RAZVOJ SVETOVNE IN EVROPSKE POLITIKE

Neustrezna prehranska in hranilna varnost se je leta 2017 že drugo leto zapored povečala, potem ko se je prej več kot desetletje stalno zmanjševala, saj po svetu lakoto trpi 821 milijonov ljudi. Kronična neustrezna prehranjenost otrok se je zmanjšala, vendar je zaradi nje še vedno prizadet vsak četrti otrok, mlajši od pet let. Svetovno prebivalstvo naj bi do leta 2050 štelo 9 milijard, zaradi česar se bo povečala tekma za omejene vire. Še zaostrijo jo bodo pospešeni učinki podnebnih sprememb, konflikti ter vse večji pritiski na zemljo in naravne vire, pa tudi na hrano, vodo in oskrbo z energijo. Ti izzivi bodo pomembno vplivali na sposobnost kmetijskega in prehranskega sistema, da vse številnejšemu prebivalstvu zagotavlja zdravo in hranljivo prehrano.

S cilji trajnostnega razvoja, zlasti ciljem št. 2 se poskuša obnoviti zagon in mobilizirati države za „odpravo lakote, zagotovitev prehranske varnosti in boljše prehrane ter spodbujanje trajnostnega kmetijstva“ do leta 2030. Skladno s pristopom EU, ki temelji na pravicah, vključno s pravico do hrane, sta odprava lakote in izboljšanje stanja prehranjenosti najranljivejših skupin ključni nalogi v okviru Novega evropskega soglasja o razvoju². Globalna strategija EU za zunanjo in varnostno politiko iz leta 2016 poudarja okrepitev prizadevanj za preprečevanje konfliktov in odpravo njihovih temeljnih vzrokov, kot so neenakost, obremenitev virov in podnebne spremembe, zaradi njihovega vpliva na širjenje puščav, degradacijo tal, pomanjkanje vode in prehranske krize. Na podlagi tega EU in države članice podpirajo vlade pri vodenju trajnostnih strategij za preprečevanje in odzivanje, ki prispevajo h krepitvi odpornosti.

EU in njene države članice še naprej močno poudarjajo pomen preoblikovanja vloge žensk. Poseben poudarek je na spodbujanju preoblikovalnega pristopa, s katerim se poskuša ženskam izboljšati dostop do virov in zagotoviti enake pravice ter tako poskrbeti, da so ukrepi v korist tako moških kot žensk in opolnomočajo oba spola.

EU in njene države članice spodbujajo ustvarjanje boljših delovnih mest in priložnosti za ustvarjanje dohodka ter tako prispevajo h krepitvi ranljivih oseb v partnerskih državah. Z uvedbo načrta za zunanje naložbe v letu 2017 se EU partnersko povezuje s finančnimi institucijami, da bi zagnala ali oživila gospodarsko dinamiko v partnerskih državah in tako izboljšala pravično gospodarsko rast v podeželskih gospodarstvih. Za nadaljnjo obravnavo kompleksne povezave med neustrezno prehransko varnostjo, revščino na podeželju in migracijami EU krepi svoje sodelovanje in dialog znotraj partnerstva med EU in Afriško unijo ter organizira poslovne forume med EU in Afriko, da bi olajšala ustvarjanje zaposlitvenih priložnosti za mlade in ženske. Zadnji tak forum je bil novembra 2017 v Abidžanu, njegova osrednja tema pa je bila širitev javno-zasebnih partnerstev na področju kmetijskih dejavnosti. Tak poudarek je neločljivo povezan z nujnim skrbniškim skladom za Afriko, da bi se odpravili temeljni vzroki nestabilnosti, prisilnega razseljevanja in nedovoljenih migracij ter prispevalo k boljšemu upravljanju migracij in izkoriščanju priložnosti.

Spodbujanje inovacij in raziskav je nujno za izboljšanje kmetijstva in prehranskih sistemov. Na vrhu En planet leta 2017 sta EU in Gatesov sklad vsak namenila 270 milijonov EUR za obdobje 2018–2020, da bi sodelovala pri inovacijah, povezanih s podnebjem, in raziskavah v kmetijstvu v tretjih državah. Kmetijstvo

¹ Okvir politike EU za pomoč državam v razvoju pri reševanju vprašanja zanesljive preskrbe s hrano, COM(2010) 127 final.

² UL C 210, 30.6.2017, str. 1.

ima ključno vlogo, saj je ta sektor, k podpora katerega EU in njene države članice prispevajo s sodelovanjem v programih trajnostnega kmetijstva, osrednjega pomena za nacionalno določene prispevke številnih držav. EU si pod vodstvom Francije prizadeva spodbuditi države članice in druge organizacije k cilju „1 milijarde USD“. Poleg tega je začelo delovati partnerstvo med EU in Afriko za raziskave in inovacije na področju prehranske in hranilne varnosti ter trajnostnega kmetijstva, ki se financira v okviru programa Obzorje 2020 in prek programa raziskovalnih štipendij Afriške unije.

Voditelji skupine G7 ostajajo zavezani cilju, da do leta 2030 pomagajo 500 milijonom ljudi, da se bodo rešili lakote in neustrezne prehranjenosti, na vrhu v Taormini³ leta 2017 pa so se odločili, da bodo z različnimi ukrepi, tudi s povečanjem uradne razvojne pomoči, povečali skupno podporo prehranski in hranilni varnosti in trajnostnemu kmetijstvu v podsaharski Afriki. Ob priznavanju, da je preoblikovanje podeželja ključen proces za ustvarjanje delovnih mest, povečanje dohodka ter doseganje prehranske in hranilne varnosti, so voditelji skupine G20 leta 2017 začeli pobudo za zaposlovanje mladih na podeželju, ki je del partnerstva G20.

3. POROČANJE IN NAPREDEK

V tem razdelku je podan kratek pregled izplačil za prehransko in hranilno varnost, ki so jih izvedle EU in države članice, ter nedavnega napredka pri izpolnjevanju meril uspešnosti strateških prednostnih nalog.

Izplačila⁴

V primerjavi s prvim in drugim poročilom se je letna finančna pomoč EU in njenih držav članic za prehransko in hranilno varnost povečala na 4 200 milijonov EUR; gre za 14,7-odstotno povečanje od leta 2014 in 24,8-odstotno povečanje od leta 2012. To predstavlja približno 6 % skupne uradne razvojne pomoči v letu 2016, kar pa je rahlo zmanjšanje glede na približno 8 % navedene pomoči v letih 2012 in 2014⁵.

Medtem ko podpora svetovnim pobudam in uresničevanju svetovnih javnih dobrin za prehransko in hranilno varnost ostaja trdna (z 19 % se je nekoliko zmanjšala glede na 25 % leta 2014), se je podpora na ravni držav leta 2016 povečala s 66 % na 69 %. Regionalna podpora prehranski in hranilni varnosti se je z 9 % povečala na 12 %.

Preglednica 1 kaže, da se je podpora podsaharski Afriki v letu 2016 še povečala ter predstavlja 53 % podpore prehranski in hranilni varnosti. Medtem ko se je podpora Aziji v letu 2016 nekoliko zmanjšala, pa se je podpora Latinski Ameriki in Karibom ter sosednjim državam povečala. Na splošno ni bilo večjih sprememb, podatki pa kažejo, da podpora prehranski in hranilni varnosti kljub zunanjim pritiskom in odzivom na izredne razmere ostaja glavna prednostna naloga za EU in njene države članice.

³ <http://www.g7italy.it/en/documenti-altri>.

⁴ Opozoriti je treba, da so številne države članice izplačale dodatna sredstva, ki bistveno presegajo tu evidentirane skupne zneske. Vendar so za namene tega poročila upoštevana samo izplačila nad 100 000 EUR. Hkrati se po EU in v njenih državah članicah uporabljajo različne metodologije poročanja. Številke v tem poročilu odražajo zgolj posebno metodologijo za to izvedbo.

⁵ Kot v prejšnjih poročilih so tudi v tem tretjem poročilu, izdanem leta 2018, navedene najnovejše razpoložljive uradne številke, ki se nanašajo na leto 2016.

Preglednica 1: Geografska porazdelitev izplačil pomoči EU in njenih držav članic za prehransko in hranilno varnost v letih 2012, 2014 in 2016

	2012	% 2012	2014	% 2014	2016	% 2016	Sprememba
Podsaharska Afrika	1 439	43 %	1 663	45 %	2 242	53 %	74 %
Svet	958	28 %	899	25 %	800	19 %	112 %
Azija	593	18 %	539	15 %	509	12 %	106 %
Latinska Amerika in Karibi	231	7 %	225	6 %	285	7 %	79 %
Sosednje države	88	3 %	231	6 %	312	7 %	74 %
Drugo	56	2 %	102	3 %	52	1 %	198 %
Skupaj	3 366	100 %	3 659	100 %	4 200	100 %	87 %

V preglednici 2 je prikazan pregled izplačil s poudarkom na številu programov, ravni podpore in številu držav prejemnic podpore. Strateška prednostna naloga št. 1 še vedno prejema glavni del podpore, čeprav se je ta s 60 % zmanjšal na 50 %, povečala pa se je podpora drugim petim strateškim prednostnim nalogam. Na splošno se je število programov v zadnjih dveh letih povečalo, kot se je hkrati povečalo število držav, v katerih se izvaja usmerjena podpora prehranski in hranilni varnosti z ukrepi, povezanimi s prehrano in socialno zaščito. Hkrati je bilo veliko pozornosti namenjene upoštevanju različnosti spolov ter prispevkom k prilagajanju podnebnim spremembam in njihovi blažitvi. V letu 2016 je mogoče 57 % podpore obravnavati kot upoštevanje različnosti spolov, s 43 % podpore se spodbuja prilagajanje podnebnim spremembam, 16 % pa je namenjena prizadevanjem za blažitev podnebnih sprememb. Približno 12 % splošne podpore je namenjene raziskavam.

Preglednica 2: Napredek pri izpolnjevanju meril uspešnosti

Merila uspešnosti	Število programov			Prejeta podpora			Število držav		
	2012	2014	2016	2012	2014	2016	2012	2014	2016
Leto									
1. Izboljšanje odpornosti in možnosti za preživljanje malih kmetov	1 560	1 822	1 863	2 022	2 137	2 120	108	103	108
2. Podpora uspešnemu upravljanju	410	588	632	395	535	698	84	92	87
3. Podpora regionalnemu kmetijstvu ter prehranski in hranilni varnosti	98	188	228	151	191	226			
4. Okrepitev mehanizmov socialne zaščite za prehransko in hranilno varnost	94	102	123	209	133	254	40	40	44
5. Izboljšanje prehrane	278	341	455	467	504	638	63	64	71
6. Okrepitev usklajevanja humanitarnih in razvojnih akterjev za povečanje odpornosti	63	148	161	122	159	265	18	37	37
Od tega ...									
<i>Raziskovalni programi</i>	149	154	463 (13 %)	379	300	493 (12 %)			69 (61 %)
<i>Programi v zvezi z enakostjo spolov</i>			1 878 (54 %)			2 404 (57 %)			97 (85 %)
<i>Glavni cilj</i>			155 (4 %)			171 (4 %)			51 (45 %)
<i>Pomemben cilj</i>			1 723 (50 %)			2 233 (53 %)			97 (85 %)
<i>Programi prilagajanja podnebnim spremembam</i>			1 344 (39 %)			1 826 (43 %)			95 (83 %)
<i>Glavni cilj</i>			308 (9 %)			342 (8 %)			67 (59 %)
<i>Pomemben cilj</i>			1 036 (30 %)			1 484 (35 %)			91 (80 %)
<i>Programi blažitve podnebnih sprememb</i>			598 (17 %)			693 (16 %)			89 (78 %)
<i>Glavni cilj</i>			82 (2%)			75 (2%)			40 (35 %)
<i>Pomemben cilj</i>			516 (15 %)			618 (15 %)			86 (75 %)
	2 503	3 343	3 462	3 366	3 659	4 200			114

Napredek pri doseganju strateških prednostnih nalog in meril uspešnosti

V tem razdelku je podan pregled izvedenih ukrepov, podrobnejši, konkretniji primeri pa so na voljo v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

Strateška prednostna naloga št. 1 je še naprej deležna največ pozornosti, kar kaže, da je jedro razvojnega sodelovanja EU in njenih držav članic. Prizadevanja na tem področju vključujejo podporo krepitvi odpornosti podeželskih skupnosti, trajnostno povečevanje intenzivnosti proizvodnje, financiranje razvoja kmetijskih dejavnosti in podnebno ozaveščenega kmetijstva ter podporo umeščanju znanosti v središče razvojnega sodelovanja na področju kmetijstva, zlasti zaradi pospeševanja inovacij za povečan učinek. Številni projekti se nanašajo na preoblikovanje podeželja in teritorialne pristope ter podpirajo ustvarjanje dostojnih delovnih mest na podeželju – zlasti za ženske in mlade.

Strateška prednostna naloga št. 2 kaže, da je uspešno upravljanje še vedno ključno področje podpore. EU je v letu 2017 v partnerstvu z Organizacijo Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) gostila prireditel, na kateri so počastili peto obletnico sprejetja prostovoljnih smernic o odgovornem upravljanju lastništva zemljišč, ribištva in gozdov v okviru nacionalne prehranske varnosti ter prikazali napredek pri njihovem izvajanju. EU in njene države članice odločno podpirajo pobude, kot so različne regionalne ekonomske skupnosti in celostni razvojni program za afriško kmetijstvo (CAADP).

V okviru **strateške prednostne naloge št. 3** se je podpora regionalnim pobudam v zadnjih letih postopno povečevala, na primer s podporo regionalnim programom ribištva in nadaljnjo podporo krepitvi zmogljivosti za regionalne sanitarne in fitosanitarne ukrepe.

Čeprav so se izplačila za **strateško prednostno nalogo št. 4** v zadnjem poročilu zmanjšala, je v tem poročilu mogoče prikazati znatno povečanje podpore mehanizmom socialne zaščite (dodatnih 121 milijonov EUR) ter števila programov in držav, v katerih se uspešno razvijajo partnerstva z EU in/ali državami članicami.

V okviru **strateške prednostne naloge št. 5** so se od leta 2014 s krepitvijo skupnega večsektorskega pristopa podpore odpravi podhranjenosti stalno nadaljevala prizadevanja za pospešitev sodelovanja za spodbujanje zavez in vodstva na ravni držav ter spodbujanje odgovorne podpore EU in držav članic na ravni držav in svetovni ravni.

Strateška prednostna naloga št. 6 je bila deležna zaslužene pozornosti, saj se je podpora zanjo v primerjavi z letom 2014 povečala za 107 milijonov EUR. V svetovnem poročilu o prehranskih krizah iz leta 2018 je navedeno, da se z njimi spopada skoraj 124 milijonov ljudi, dokazano pa je tudi, da je treba obravnavati dejavnike neustrezne prehranske varnosti. Skladno z globalno strategijo EU in dejavnostmi držav članic pri operacionalizaciji humanitarnega, razvojnega in mirovnega povezovanja EU sodeluje z drugimi partnerji v svetovni mreži za boj proti prehranskim krizam pri skupnih analizah in usklajenih odzivih.

Preglednica 3: Konkretni primeri uspešnih ukrepov

Strateška prednostna naloga št. 1	Nemčija v več kot 81 državah podpira odpornost in možnosti za preživljanje malih kmetov. V okviru Svetovnega programa zelenih inovacijskih centrov (ki je del pobude „En svet brez lakote“) je potekalo usposabljanje 600 000 malih kmetov (40 % žensk, 30 % mladih), na podlagi katerega je bilo doseženo 35-odstotno povečanje produktivnosti. Avstrija je v Etiopiji pomagala 348 513 kmetom (med katerimi je 23,6 % žensk) izboljšati njihovo kmetijsko produktivnost, več kot 6 000 gospodinjstev je imelo korist od rehabilitacijskih ukrepov na zbirnih območjih za vodo, 52 od 78 v raziskavo vključenih ljudi pa je ustvarilo prihranke.
Strateška	Španija je bila v okviru pobude America Latina y Caribe sin Hambre dejavna partnerica pri

prednostna naloga št. 2	spodbujanju zaveznitva poslancev proti lakoti kot enih od glavnih akterjev pri upravljanju prehranske in hranilne varnosti.
Strateška prednostna naloga št. 3	Italija je podprla razvoj obalnih skupnosti v Sredozemlju in pri tem uspešno podprla 2 000 ribičev s kolektivnimi nepovratnimi sredstvi, ženske s 60 primeri nepovratnih sredstev za zagon prehranskih storitev, usposabljanje 500 ribičev, ustanovitev treh združenj ribičev/kmetov ter izgradnjo pristanišča za 100 ribiških čolnov.
Strateška prednostna naloga št. 4	Irska je prispevala k Programu varnostne mreže za proizvodnjo v Etiopiji, prek katerega je 10 200 000 ljudi prejelo podporo pri preskrbi s hrano kot odziv na sušo zaradi El Nina v letu 2016.
Strateška prednostna naloga št. 5	Belgija je podprla vrednostni verigi piščancev in sončnic v dveh okrožjih severne Tanzanije, kjer se je dohodek upravičencev kljub sušam v letih 2009–2010 povečal za 24 %. V upravičenih gospodinjstvih se je hkrati znatno povečalo uživanje jajc in piščancev, kar pozitivno vpliva na hranilno vrednost prehrane vseh družinskih članov, zlasti otrok.
Strateška prednostna naloga št. 6	Francija je podprla projekt odpornosti v jugovzhodnem Senegal, ki je pokazal, da zaradi povečane proizvodnje hrane in podpore pri preskrbi s hrano zdaj 61 % udeležencev programa dosega sprejemljiv rezultat pri porabi živil na podlagi kategorizacije Svetovnega programa za hrano, medtem ko je pri neudeležencih programa takih le 36 % ljudi. Združeno kraljestvo je skupaj s Komisijo in drugimi partnerji pripomoglo k uspešnemu razvoju klasifikacije kronične neustrezne prehranske varnosti IPC, da bi se podpirale na dokazih temelječe odločitve o prehranski varnosti.

Usklajevanje, dopolnjevanje in skladnost

V Novem evropskem soglasju o razvoju je skupno načrtovanje programov v središču prizadevanj EU za izvedbo Agende 2030 in njene podpore nacionalnim razvojnim načrtom partnerskih držav z izboljšanjem usklajevanja in skladnosti razvojne pomoči EU in držav članic. Skupno načrtovanje programov je znatno napredovalo, pri čemer je 45 držav izvedlo konkretne ukrepe za skupno načrtovanje programov, še 17 držav pa je naredilo prve korake v tej smeri. Število dokumentov o skupnem načrtovanju programov se je z 10 ob koncu leta 2014 februarja 2018 povečalo na 26. V Laosu in Senegal, skupno načrtovanje programov že več let dokazuje dodano vrednost z doseganjem pomembnih rezultatov na ključnih področjih, kot je prehranska in hranilna varnost.

Okvir 1: Skupno načrtovanje programov z EU v Senegal

EU in njene države članice od leta 2013 sodelujejo pri skupnem načrtovanju programov v Senegal. Nedavno je bil v skladu z načrtom za Senegal v vzponu podprt drugi dokument o skupnem načrtovanju programov, ki zajema obdobje 2018–2023. Skupna analiza je pokazala, da kljub nekaterim dosežkom v boju proti neustrezni prehranjenosti v zadnjih letih ta še vedno ostaja ena glavnih težav v državi. V procesu skupnega načrtovanja programov se ti izzivi obravnavajo z osredotočanjem na soodvisnost med prehrano, prehransko varnostjo in kmetijstvom, zlasti na podeželskih območjih. EU, Francija, Italija in Španija s skupnimi prizadevanji podpirajo prehransko varnost in boj proti neustrezni prehranjenosti.

Okvir 2: Skupno načrtovanje programov z EU v Laosu

Skupno načrtovanje programov se je v Laosu začelo leta 2012, njegov rezultat pa je bila skupna prehodna strategija za obdobje 2014–2015. Po tej prvi stopnji so EU in sedem držav članic ter Švica podprle skupno evropsko načrtovanje programov za Demokratično ljudsko republiko Laos za obdobje 2016–2020. Prehrana je eden od sedmih prednostnih sektorjev strategije, v kateri sodeluje EU, in sicer zlasti s Francijo, Nemčijo in Švico. Skupno načrtovanje programov v Laosu je odličen primer, kako EU s partnerji podpira prehransko politiko Laosa in zagotavlja upoštevanje prehrane tudi v drugih sektorjih. To je mogoče ponazoriti s primeroma, ko EU in Francija skupaj podpirata prednostne ukrepe v zvezi z vrednostnimi verigami, povezanimi s prehrano, in svetovalnimi službami na podeželju, z Nemčijo pa EU skupaj podpira naložbe v infrastrukturo za čisto pitno vodo.

4. POROČANJE REZULTATOV

EU in njene države članice poročajo o številnih rezultatih, ki kažejo učinke na terenu. Njihov izbor je predstavljen v preglednici 4. Nizozemska, Združeno kraljestvo in Komisija še naprej zagotavljajo zbirne podatke iz svojih programov in predstavljajo številne rezultate podjetij. Čeprav se nadaljujejo prizadevanja za racionalizacijo metodologij za merjenje in sporočanje učinkov na zbirni ravni, nekateri izzivi še niso bili rešeni. Spodaj predstavljeni rezultati se ne bi smeli razumeti kot popolni niti kot primerjalni, temveč bi jih bilo treba razumeti kot kratek pregled različnih metodologij, ki zajemajo različna časovna obdobja in se ravnajo po različnih merilih. S tekočim delom o skupnih kazalnikih in uporabo učinkovitih metodologij v okviru poročanja o ciljih trajnostnega razvoja se bo ta proces še okrepil.

Preglednica 4: Učinek na terenu

Nizozemska (2017)	Združeno kraljestvo	Komisija (2013–2017)
<p>33 700 000 podhranjenih ljudi je prejelo pomoč, od katerih jih je imelo približno 15 500 000 dokazljivo korist v obliki izboljšane vnosa hrane;</p> <p>7 370 000 družinskih malih kmetij je prejelo podporo, ki je dokazljivo koristila 1 950 000 takim kmetijam z večjo produktivnostjo in/ali dohodkom, 1 590 000 kmetij pa je pridobilo boljši dostop do trgov;</p> <p>izboljšanih je bilo 1 360 000 hektarjev kmetijskih zemljišč, od teh 366 890 z ekološko učinkovitejšimi praksami, 179 360 hektarjev pa je postalo odpornejših proti stresom in pretresom;</p> <p>1 220 000 kmetom je bila zagotovljena varna zemljiška posest.</p>	<p>V obdobju 2015–2017 je bilo 26 300 000 otrok, mlajših od petih let, in nosečnic deležnih podpore v okviru programov, povezanih s prehrano (med njimi je bilo 15 200 000 žensk ali deklet);</p> <p>Združeno kraljestvo je v obdobju 2016–2017 podprlo projekte za naložbe v kmetijske dejavnosti, od katerih je imelo korist več kot 2 milijona kmetov v državah v razvoju;</p> <p>v obdobju 2011–2015 je 8 900 000 ljudi (vključno s 4 600 000 žensk) prejelo podporo iz programov denarnih transferjev; v obdobju 2011–2015 je 3 700 000 ljudi (vključno s 1 900 000 žensk) zagotovilo prehransko varnost;</p> <p>v obdobju 2011–2015 je 6 100 000 ljudi (vključno s 3 000 000 žensk) pripomoglo k izboljšanju svojih zemljiških in lastninskih pravic.</p>	<p>11 976 000 žensk v reproduktivni dobi in otrok, mlajših od petih let, je imelo korist od programov, povezanih s prehrano;</p> <p>14 159 000 ljudi brez prehranske varnosti je prejelo pomoč prek socialnih transferjev;</p> <p>na 3 675 000 hektarjih so bile uvedene prakse trajnostnega gospodarjenja z zemljišči;</p> <p>3 841 000 ljudem na podeželju je bilo zagotovljeno svetovanje, da bi se povečala vrednost njihovih pridelkov ter izboljšale povezave med kmeti in trgov;</p> <p>815 000 je prejelo podporo za varno zemljiško posest v podporo trajnostnim možnostim za preživljanje.</p>

5. VSEBINSKI POUDAREK

Kot je leta 2016 zahteval Svet, sta v tem poročilu močno poudarjeni dve posebni temi.

Pristopi, odporni proti podnebnim spremembam

Kmetijstvo je eden od sektorjev, ki so zaradi podnebnih sprememb najbolj prizadeti. EU in njene države članice spodbujajo razvoj kmetijstva, s katerim se izpolnjuje več namenov izboljšanja baze naravnih virov in okolja, ki se spopada s podnebnimi spremembami, zvišuje produktivnost zemljišč in dela ter povečuje preskrba s hrano. To prinaša obojestransko korist, saj se ustvarjajo dohodek in dostojne zaposlitvene priložnosti. V letu 2014 je bilo 38 % celotne podpore prehranski in hranilni varnosti namenjene prilagajanju podnebnim spremembam. V letu 2016 se je ta delež povečal na 43 %.

EU in njene države članice skrbijo za vključevanje podnebja v svoje obstoječe programe razvoja kmetijstva ter v tem sektorju spodbujajo posebne ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev. Pristopi, odporni proti podnebnim spremembam, se v programe vključujejo s trajnostnim upravljanjem naravnih virov, kmetijsko-ekološko okrepitvijo družinskega kmetovanja, trajnostnim načrtovanjem podeželskih območij in upravljanjem tveganj. Zagotavljajo se svetovanje, informacije, lokalno sprejete tehnologije in infrastruktura, kar partnerskim državam omogoča večjo odpornost proti podnebnim stresom in pretresom. Države članice in EU skupaj tudi močno podpirajo raziskave in učenje o kmetijskih praksah, odpornih proti podnebnim spremembam, prek Posvetovalne skupine za mednarodne kmetijske raziskave (CGIAR) in drugih raziskovalnih programov. Aprila 2018 so podprle tudi razpravo na simpoziju FAO o vlogi agroekologije pri vzpostavljanju trajnostnega kmetijskega in prehranskega sistema.

To sovпада s podporo nacionalno določenim prispevkom partnerskih držav ter spremljanjem, poročanjem in pregledovanjem v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC). Prav tako EU in njene države članice podpirajo mednarodne organizacije in sklade, kot so Mednarodni sklad za razvoj kmetijstva (IFAD), Zeleni podnebni sklad in Globalni sklad za okolje, ki naj bi pospeševali blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje na vseh ravneh.

Okvir 3: Podpora raziskavam in učenju o kmetijskih tehnologijah, povezanih s prehrano in odpornih proti podnebnim spremembam

EU in njene države članice se še naprej posvečajo vlogi malih kmetov, zlasti žensk, v trajnostnih prehranskih sistemih ter prek raziskovalnih centrov in raziskovalnih programov skupine CGIAR podpirajo raziskave in učenje o kmetijskih tehnologijah in tehnikah, povezanih s prehrano in odpornih proti podnebnim spremembam. Potekajo prizadevanja, da bi se združile lokalne tehnike ter izkoristili kmetijsko-okoljski in družbeno-ekonomski učinki praks.

Okvir 4: Projekt upravljanja vodnih virov v podeželski vasi v Nepal

Projekt se je začel izvajati leta 2006, skupaj pa ga financirata Finska in Nepal. Projekt je sedaj v tretji fazi, ki bo potekala do leta 2022, njen cilj pa je s trajnostnim upravljanjem lokalnih vodnih virov povečati blaginjo in zmanjšati revščino v vaških razvojnih skupnostih. Med rezultati so med drugim: oskrba gospodinjstev z vodo v skladu z nacionalnimi standardi za 144 000 upravičencev; osnovna higienizacija, vključno s stranišči v gospodinjstvih za 358 000 upravičencev; namakanje za 28 000 upravičencev; elektrika iz mikrohidroelektrarn za 41 000 upravičencev; izboljšani kuhalniki za 67 000 upravičencev; in zagotovitev osnovnih možnosti za preživljanje z upravljanjem domačih vrtov za 164 000 upravičencev.

Kmetijske prakse, povezane s prehrano

Podhranjenost in neustrezna prehranjenost sta glavni oviri za razvoj in predstavljata vseživljenjsko breme. Ustrezno zasnovani kmetijski ukrepi imajo lahko ključno vlogo pri zagotavljanju trajnostnih rešitev za dostop do hrane in kakovost prehrane. Kmetijstvo, povezano s prehrano, je pristop, s katerim se poskuša zagotoviti proizvodnja zadostne količine najrazličnejših cenovno dostopnih, hranljivih, kulturno primerih in varnih živil ustrezne kakovosti za trajnostno zadovoljevanje potreb prebivalstva po prehrani.

EU in njene države članice so se dogovorile za celovitejše razumevanje in večsektorski pristop. Trenutno sodelujejo na naslednjih področjih: oblikovanje kmetijskih politik in strategij, povezanih s prehrano, pri katerih je v središču ženska, v državah z visokimi stopnjami zaostanka v rasti in razvoju; izvajanje nacionalnih politik in strategij, povezanih s prehrano, s krepitvijo veščin in znanja; spremljanje programov, med drugim z vključitvijo kazalnikov prehranske raznolikosti in cenovne dostopnosti; ter trdnejši dokazi za stroškovno učinkovite pristope za donosnost naložb v prehrano v kmetijskem sektorju.

Med primeri kmetijskih praks, povezanih s prehrano, so spodbujanje prehranskih vrednostnih verig, inovativni pristopi k obogatitvi živil, lokalna diverzifikacija, bogata s hranili, in vključenost domačih vrtov v projekte razvoja podeželja v državah, v katerih se izvaja celovit pristop k razvoju možnosti za preživljanje v skupnostih. Spodbuja se vključevanje nacionalnih in lokalnih deležnikov, zaželen pa je tudi njihov vodilni

položaj pri spodbujanju praks trajnostne proizvodnje, kot so ekološko kmetijstvo, trajnostno upravljanje pašnikov in integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi. Podpora kmetijstvu, povezanemu s prehrano, se zagotavlja tudi skupini CGIAR.

EU in njene države članice podpirajo delo organizacije UNICEF na področju prehrane, temelječe na skupnostih, in se pridružujejo gibanju za izboljšanje prehranjevanja. Kar zadeva javno-zasebni prostor, se redna podpora številnih držav članic svetovnemu zavezništvu za boljšo prehrano (GAIN) osredotoča na izboljšanje rezultatov glede prehrane za revne v državah z nizkimi in srednjimi dohodki s tržnimi rešitvami v prehranskem sistemu.

6. SPLOŠNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

EU in njene države članice so s poročanjem o svojih zadnjih izplačilih, ki so v letu 2016 znašala 4 200 milijonov EUR, ter svoji politični vključenosti pokazale, da se prehranska in hranilna varnost redno uvršča na svetovne dnevne rede, v številnih državah pa so se okrepila prizadevanja za izboljšanje rezultatov na področju prehrane in spodbujanje boljših možnosti za preživljanje v kmetijskem sektorju. Analiza, predstavljena v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije, kaže, kako pomembno je:

- 1. ohranjati prehransko in hranilno varnost v ospredju razvojnega sodelovanja za rešitev sistemskih težav v svetovnem prehranskem sistemu in razvojnih izzivov, v katerih imata prehranski in kmetijski sektor ključno vlogo.** EU in njene države članice morajo kot akterji na svetovni ravni nadaljevati oblikovanje mednarodne agende ter sodelovati z vsemi partnerji za rešitev sedanjih in prihodnjih izzivov;
- 2. nadaljevati skupna prizadevanja pri oblikovanju strateškega pristopa k prehranskim krizam v okviru humanitarnega, razvojnega in mirovnega povezovanja ter spodbujati svetovno mrežo za boj proti prehranskim krizam k skupnim analizam, skupnemu strateškemu razporejanju virov in usklajenim odzivom;**
- 3. prizadevati si za skupno vizijo o prehrani ter skupno razumevanje kmetijstva, povezanega s prehrano, pri EU in njenih državah članicah, s katerim bo mogoče podpreti vse morebitne poti, s katerimi kmetijstvo vpliva na prehrano;**
- 4. povečati zavedanje EU in njenih držav članic o kritični vlogi kmetijstva pri podnebnih spremembah, kot je poudarjena v Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja, in pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja.** Podpora bi lahko izhajala iz dela, ki poteka v zvezi z izvajanjem Pariškega sporazuma, kot so skupno delo na področju kmetijstva iz Koronivie in druge ustrezne zaveze v podporo državam pri uresničevanju njihovih nacionalno določenih prispevkov;
- 5. okrepiti podporo žensk pri obravnavanju prehranske in hranilne varnosti na nacionalni in lokalni ravni. Dodatno pozornost bi bilo mogoče posvetiti boljšemu upoštevanju prispevkov žensk.** Prizadevanja bi bilo mogoče usmeriti tudi na pristope, ki dosegajo ženske, jim pomagajo in jih opolnomočajo, EU in njene države članice pa bi lahko izvajale sistematično poročanje ustreznih kazalnikov, ki je razčlenjeno glede na spol;
- 6. pospešiti delo v zvezi z verigo rezultatov in skupnimi kazalniki za spremljanje napredka in rezultatov na zbirni ravni.** Koristno bi bilo pokazati, kako EU prispeva k uresničevanju cilja trajnostnega razvoja št. 2. Znanje in smernice o merjenju učinka morajo biti uporabni za vse, vključno z zasebnim sektorjem;
- 7. prek partnerstev krepiti nacionalne in regionalne raziskovalne zmogljivosti na področju kmetijstva, ki spodbujajo inovacije.** S temi prizadevanji bi se lahko spodbudile pametne

razvojne inovacije v kmetijstvu, zlasti z razvojem zmogljivosti in partnerstev, kot so pametne razvojne informacije na podlagi raziskav v kmetijstvu (DeSIRA);

- 8. trdneje umestiti zaposlovanje podeželske mladine v dialog o politikah in naložbe v ustvarjanje delovnih mest in priložnosti za usposabljanje ter zagotoviti, da so mladi upoštevani v politiki in projektih na vseh ravneh.** Prizadevanja držav članic EU ter prizadevanja v okviru načrta za zunanje naložbe in skrbniškega sklada za Afriko bi bilo treba nadaljevati in nadgraditi ter jih povezati s pobudami skupine G20, kjer je to ustrezno;
- 9. spodbujati regionalno trgovino s kmetijskimi proizvodi s podporo obstoječim prizadevanjem za doseganje trajnostnega pristopa do prehranskih sistemov.** To vključuje povezovanje kmetov s trgi, varovanje človekovih pravic in pravic delavcev ter zaščito pravic lokalnih skupnosti z uveljavljanjem načel za odgovorne naložbe v kmetijstvu in izvajanjem prostovoljnih smernic o odgovornem upravljanju lastništva zemljišč, ribištva in gozdov;
- 10. sodelovati z vsemi zakonitimi akterji v prehranskem sistemu pri krepitvi svetovnih institucij in procesov za vodenje trajnostnega preoblikovanja prehranskih sistemov s krepitvijo sodelovanja in skladnosti ter krepitvijo na dokazih temelječih ukrepov.**